

Sisäministeriö

Viite: VN/27332/2023

Lausuntomme ehdotuksesta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Suomen Jääkiekkoliitto ry (jatkossa Jääkiekkoliitto) kiittää mahdollisuudesta saada lausua näkemyksensä ehdotetusta rahapelijärjestelmän uudistusta koskevasta lakikokonaisuudesta.

Jääkiekkoliitto pitää rahapelijärjestelmän uudistamista lähtökohtaisesti hyvänä asiana, koska digitalisoitunut rahapelaaminen on käytännössä murentanut Veikkauksen yksinoikeusaseman, minkä vuoksi suuri osa suomalaisten rahapelaamisesta on siirtynyt ulkomaisille peliyhtiöille. Jatkossa suomalaisesta rahapelaamisesta tulee saada mahdollisimman suuri osa virallisen rahapelijärjestelmän piiriin. Tämä edellyttää riittäviä toimintamahdollisuuksia tuleville lisenssiyhtiöille. Yksi merkittävä osa näitä toimintaedellytyksiä on riittävät vapaudet tehdä markkinointia ja sponsorointia.

Jääkiekkoliitto haluaa korostaa, että urheilulajeilla tulee olla riittävät resurssit valvoa ja ehkäistä vedonlyönnin lieveilmiöitä, erityisesti urheilutulosten manipulaatiota. Tehokkain tapa vastuullisuustoimenpiteiden toteutuksessa ja urheiluun liittyvien väärinkäytösten ennalta ehkäisemisessä ja valvonnassa on urheilulajien, ainakin suurissa vedonlyöntilajeissa, itse toteuttamat toimenpiteet. Mikäli nämä toimet jätettäisiin vain viranomaisten vastuulle, eivät tulokset paransi ja mahdollisesti ne alkaisivat jopa heikentyä nykyisestä tasosta.

Jääkiekkoliiton näkökulmasta hyvin toimivan rahapelijärjestelmän tulee sisältää ainakin seuraavat ominaisuudet.

1. Luotettavat rahapeliyhtiöt haluavat hakea suomalaista rahapelilisenssiä

Rahapelijärjestelmän tulee mahdollistaa riittävät liiketoimintaedellytykset rahapeliyhtiöille, jotta ne haluavat hakea suomalaista pelilisenssiä. Näin varmistetaan se, että rahapelijärjestelmämme kanavointikykyä saadaan nostettua nykyiseltä tasolta ylöspäin. Rahapelijärjestelmän tulee olla lisenssiyhtiöille tasapuolinen ja toimintasääntöjen tulee olla kaikille yhtenevät. Jääkiekkoliitto kuitenkin toivoo, että suomalaisen rahapelilisenssin saannille asetettavilla vaatimuksilla taataan lisenssiyhtiöiden korkea taso ja laatu.

Onnistuneen rahapelijärjestelmän tavoitteena tulee olla suomalaisten rahapelaamiseen käytettävien eurojen kanavointi suomalaisen lisenssin omaaville yrityksille. Tällä hetkellä erityisesti digitaalisesta vedonlyönnistä valtaosa valuu ulkomaisille peliyhtiöille niin, ettei tuosta pelaamisesta saada kerättyä verotuloja eikä näin ollen myöskään rahaa suomalaiselle urheilulle. Jatkossa valtion ja erityisesti rahapeli-toiminnan valvovan viranomaisen on pyrittävä ehkäisemään kaikin keinoin rahapelaamista Suomen virallisen järjestelmän ulkopuolelle. Tämä tehtävä on helpompi toteuttaa, jos merkittävät peliyhtiöt haluavat hakea suomalaista rahapelilisenssiä.

2. Riittävät vapaudet rahapelien markkinoinnille ja urheilusponsoroinnille

Ehdotetun rahapelilain 4 §:n 1 momentin 7 kohta sisältää markkinoinnin määritelmän. Perusedellytys rahapeliyhtiöiden kiinnostukselle tulla osaksi virallista järjestelmää, on mahdollisuus tehdä kannattavaa liiketoimintaa. Tässä merkittävä rooli on markkinoinnilla, johon on oltava riittävä

mahdollisuus. Ehdotetun rahapelilain 48 §:n 1 momentin mukaan toimiluvanhaltija saisi markkinoida rahapelejä ja toimiluvanhaltijaa vain itsensä toimesta. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan markkinointi ei olisi sallittua kolmannen osapuolen kautta. Jääkiekkoliitto ymmärtää, että rahapelien markkinointi ei voi olla vastuullisuussyiden takia täysin vapaata, mutta rahapelien markkinointiin sisältyy perinteisesti useita eri markkinointitapoja, joissa tavalla tai toisella hyödynnetään kolmansien osapuolten palveluita. Jääkiekkoliiton tulkinnan mukaan lakiesitys kuitenkin mahdollistaa rahapeliyhtiöiden markkinoinnin esittämisen urheiluliittojen ja -seurojen aikuisväestölle suunnatuissa medioissa, joita ovat mm. internet-sivut, ottelujulkaisut ja uutiskirjeet. Tällaisissa medioissa kuluttaja tunnistaa, että kyseessä on rahapeliyhtiöiden markkinointia ja että urheiluorganisaatio toimii vain mediatilan myyjänä. Jääkiekkoliiton näkemys on, ettei esityksen tavoitteiden kannalta ole tarpeen kieltää kolmansien osapuolien hyödyntämistä markkinoinnissa, olettaen, että markkinointi muuten tapahtuu sallituissa puitteissa toimiluvanhaltijan itsensä antamien ohjeiden ja kriteerien perusteella.

Esityksen mukaan rahapelejä ei saisi markkinoida sellaisissa urheilutapahtumissa tai muissa yleisötapahtumissa, jotka on suunnattu alaikäisille (50. pykälän 4. momentti). Jääkiekkoliitto pitää tätä esitystä hyvänä, jos tällä tarkoitetaan lasten ja nuorten urheilutapahtumia. Sen sijaan esimerkiksi jääkiekon korkeimpien sarjatasojen otteluissa, jossa on myös alaikäisiä katsojia, pitää voida myös jatkossa olla rahapeliyhtiöiden mainontaa. Esitys ei kuitenkaan määrittele tarkemmin, kuinka alaikäisille suuntaaminen määritellään ja Jääkiekkoliiton näkemyksen mukaan kohta vaatiiikin selvennystä

Rahapelien markkinointi tulee hyödyntämään suomalaisia medioita, jotka ovat tottuneet toimimaan hyvin vastuullisesti. Esitysluonnoksen mukaan sähköisten kasino- ja raha-automaattipelien, sähköisen rahabingon sekä vedonlyöntipelien ja näitä pelejä toimeenpanevan toimiluvan haltijan markkinointi olisi sallittua painetussa ja sähköisessä mediassa (ehdotettu rahapelilain 48 §:n 3 momentin 4 kohta). Kyseisessä lainkohdassa omaksuttu ratkaisu, jossa puhutaan yleisesti markkinoinnin sallimisesta sähköisessä mediassa, on ristiriidassa ylempänä samassa momentissa sosiaalisessa mediassa ja internetissä tapahtuvalle markkinoinnille asetettujen tiukkojen rajoitusten kanssa. Jääkiekkoliiton näkemyksen mukaan kohta vaatii selvennystä.

Mikäli Suomen rahapelilainsäädännössä asetetaan liikaa markkinointirajoituksia, on suuri riski sille, että peliyhtiöt panostavat mainosrahansa digitaalisiin kanaviin ja siellä erityisesti isoille kansainvälisille hakukoneyhtiöille, kuten Googlelle. Nämä markkinointirahat eivät siinä tapauksessa päädy suomalaisten yritysten ja valtion hyödyksi. Kaiken lisäksi tiukat rajoitukset eivät käytännössä estä rahapelien markkinointia, vaan ajavat markkinoinnin vain pois suomalaista medioista ja sponsorointikohteista.

Urheilun kannalta merkittävä alue on sponsorointi, joka lakiesityksen perusteella olisi tulevassa järjestelmässä mahdollista. Jääkiekkoliitto haluaa korostaa urheilusponsoroinnin tärkeyttä lajin varainhankinnassa. Sponsorointituloilla on ollut ja tulee jatkossakin olemaan merkittävä rooli suomalaisten jääkiekon ja seuratoiminnan kilpailukyvyyn varmistamisessa ja parantamisessa.

Uudessa sponsorointia säänteleväksi ehdotetussa rahapelilain 53 §:ssä säädetään lisärajoituksista koskien sponsorointia ja muilta osin voitaneen tulkita sponsorointia koskevan samat markkinoinnin rajoitukset kuin rahapelien markkinointia yleisesti. Koska sponsoroinnin tyypillisenä piirteenä on, että markkinointi toteutetaan sponsoroitavan osapuolen kautta, yleiset rahapelien markkinointia koskevat säännökset soveltuvat huonosti sponsorointiin, eikä ehdotettu rahapelilain 48 § palvele sen osalta tarkoitustaan. Jääkiekkoliitto esittääkin, että jääkiekkosarjoilla, joukkueilla ja jäähalleilla tulisi olla mahdollisuus tehdä myös nimisponsorointisopimuksia lisenssin omaavien rahapeliyhtiöiden kanssa. Esimerkkinä tällaisesta toiminnasta on nykyinen jalkapallon Veikkausliiga-sopimus. Urheilun sponsorointimahdollisuudet voitaisiin rajoittaa vain

pelilyhtiöbrändin markkinointiin, jolloin itse rahapelaamista ei tuotaisi sponsoroinnin kautta lainkaan näkyviin.

Esityksen mukaan sähköisiä kasino- ja raha-automaattipelejä, sähköisestä rahabingoasta sekä vedonlyöntipelejä ja näitä pelejä toimeenpanevaa toimiluvanhaltijaa saa markkinoida mm. ”urheilutapahtumissa ja muissa yleisötapahtumissa” sekä ”ulkomarkkinoinnissa ainoastaan näiden rahapelien pelipaikkojen välittömässä läheisyydessä” (48. pykälä 3. momentti). Jääkiekkoliitto esittääkin, että myös urheilun tapahtumapaikoilla, esimerkiksi jäähalleilla, tulisi olla mahdollisuus rahapeliyhtiöiden ulkomainontaan ja muuhun markkinointiyhteistyöhön. Ulkomainontaa ei tulisi sitoa pelipaikkojen välittömään läheisyyteen, koska nykyisin Suomessa tapahtuvasta urheiluviedonlyönnistä noin 90 prosenttia tehdään sähköisesti, lähinnä mobiililaitteilla, eikä jatkossa vedonlyöntiä enää välttämättä edes tarjota pelipaikkojen kautta.

3. Urheiluun liittyvän rahapelaamisen vastuullisuus ja väärinkäytösten valvonta

Urheiluviedonlyöntiin liittyy valitettavasti myös epäluotettavaa toimintaa, joka lisää itse urheiluunkin liittyviä väärinkäytösten riskejä. Jääkiekkoliiton näkemyksen mukaan suomalainen jääkiekkoyhteisö, liitto ja seurat, ovat ammattitaitoisin taho huolehtimaan lajiin liittyvien väärinkäytösriskien ehkäisemisestä ja valvonnasta. Liitto ja seurat tarvitsevat kuitenkin tätä valvontaa varten lisää resursseja, jotta vastuullinen urheilu- ja vedonlyöntitoiminta voidaan varmistaa. Urheilun ja siihen liittyvän vedonlyönnin väärinkäytösten valvonnan ei pitäisi jäädä vain rahapeli toiminnan valvojan, SUEK:n ja rahapeliyhtiöiden vastuulle.

Lisäresursseilla voitaisiin varmistaa ennalta ehkäisevien toimenpiteiden suorittaminen, mm. urheilijoiden, seuratoimijoiden ja tuomareiden koulutus. Erityisen tärkeää on pystyä valvomaan lain velvoittamien sääntöjen toteutuminen koko suomalaisessa jääkiekkoyhteisössä. Lajiliiton tulee jatkossa pystyä toimimaan yhteistyössä kaikkien niiden suomalaisen rahapelilisenssin omaavien yhtiöiden kanssa, jotka tarjoavat pelikohteita jääkiekosta.

Asia voitaisiin ratkaista esimerkiksi siten, että Suomessa otettaisiin käyttöön nk. ”integrity fee”, jossa kaikki suomalaisen vedonlyöntilisenssin omaavat pelilyhtiöt maksaisivat määrätyn prosenttiosuuden suomalaiseen urheiluun pelattavasta vedonlyönnistä takaisin pelikohteena oleville urheilulajeille. Lajien tulisi käyttää tämä raha urheilun vastuullisuuden varmistamiseen ja väärinkäytösten ehkäisemiseen.

Sami Kauhanen

toimitusjohtaja

Suomen Jääkiekkoliitto ry